

Moře, odpočinek, báječné zážitky a zkouška fyzické kondice. Nejde o iluzi, ale o mimořádně pestrý program na palubě plavidla, pro které se vžil název kololod'. Pasazéři tohoto plavidla stráví zhruba polovinu času na jeho palubě a tu druhou v sedle kola zdoláváním kdekjakého kopce, který se objeví na dohled.

Chorvatsko mezi Čechy vede při volbě místa pro dovolenou. Je tomu tak kvůli malebnému pobřeží a čistému moři, jedinečným historickým památkám a rovněž neuvěřitelným kulturním zážitkům.

Kololod' je spojením pobytu na lodi a poznávání chorvatských ostrovů ze sedla bicyklu

Převážná část návštěvníků tráví rekreaci u Jadranu poleháváním na břehu a rácháním ve vodě. Nabídek s možností aktivní dovolené je ale spousta. Kololod' mezi ně patří od roku 1999 a umožňuje poznat v krátkém čase chorvatské ostrovy ze sedla bicyklu. „Naší snahou je dopřát klientům maximální volnost. Mohou prožít dovolenou absolutně bez starostí. Jedním úkolem je stráž-

Po Jadranu pluje kololod'

Kololod' a její cestující

livě zvážít své fyzické schopnosti, když vyrazíte poznávat ostrovy," říká Zdeněk Kukul, majitel cestovní kanceláře Geotour, specializující se na tuto nabídku.

Kololod' je jedinečným spojením pobytu na lodi s poznáváním chorvatských ostrovů díky vlastním fyzickým schopnostem. Návštěvníci mají možnost vybrat z pěti různých okruhů, při nichž poznávají krásy poloostrova Pelješac a ostrovů Brač, Hvar, Vis, Korčula, Šipan, Mljet, Lastovo, Lopud, Šolta, Dugi Otok, Murter, Zirje, Prvič, Čiovo, Ugljan, Pašman, Molat, Lošinj, Pag, Rab. Vždy od května do

konce června a následně od září do poloviny října.

Po stopách šakalů

Zvolíte-li tzv. jižní cestu, začnete na poloostrově Pelješac. Tam se můžete vydat s trochou nadsázky po stopách šakalů. Byli tu vysazeni v devatenáctém století a je to jediné místo v Evropě, kde žijí volně v přírodě. Šakaly možná neuvidíte, ale třeba si alespoň v duchu vyzkoušíte jejich výtý při zdolávání zdejším sotolinových cest špaljhačích od moře příkře do hor. Mimořádným cyklistickým zážitkem je stoupání na horu Baba do výšky

594 metrů nad mořem, které je prověřkou fyzické připravenosti na dny nadcházející.

Když kopec pokofíte, rozhodně si dopřejte zastávku v městečku Kuna Pelješka, kde můžete navštívit malé vinařství Špaleta a hned naproti doplnit síly v hospůdce Antunović, v níž nabízejí jen domácí pokrmy a speciality, jako je kozí či ovčí sýr, domácí pršut či telecí a zapéčené ječmeň.

Pokud si následně dopřejete zastávku ve vinařství Matuško, je třeba mít při doplňování tekutin na paměti fakt, že do přístavu v Trsteniku následuje hodně

Cesta vzhůru

Zvědavost studenta a nouze války

Kololod' je už zaběhnutým programem. Jeho začátek je přitom spjatý s obyčejnou zvědavostí studenta v dobách před revolucí. Vzniku mnoha mimořádných zážitků pak paradoxně pomohla i válka, která na začátku devadesátých let rozdělila bývalou Jugoslávii.

„Ještě před převratem jsem jako vysokoškolaček byl v Trogiru. Okoukal jsem jednu z výletních lodí, které kotvily v přístavu. Nizozemské osazenstvo mě tehdy pozvalo na palubu, kde jsem se seznámil s kapitánem Ivanem a vzal jsem si na něj kontakt," vzpomíná Zdeněk Kukul.

Po roce 1989 založil cestovní kancelář. Snil o pobytových a poznávacích zájezdech na lodích.

„Jenže kapacita byla tehdy vyprodaná, volné termíny byly v dubnu," líčí Kukul s úsměvem. Jenže když v Jugoslávii vypukla válka, situace se obrátila. „Ivan mi pak napsal, že nemá vůbec práci, jestli bych neměl zájem o volnou loď," vybavuje si Kukul. Zvážil všechna rizika a vyslal první autobusy. „Věděli jsme, že válčící strany nikdy nezabýly záhodno cizince. Nepovažovali jsme cesty za riziko, byť samozřejmě cesta do Chorvatska byla o mnoho hodin delší než v současnosti," říká Kukul. „Navíc nám pomohlo, že Češi jsou značně otrlí," přiznává.

A protože miluje kolo, postupně pojal plán vyplnit program pobytu na lodi výjezdskými na bicyklu.

„Kapitáni lodí se nám smáli. Tvrdili, že je to nesmysl," popisuje Kukul. Ale nenechal se odradit. V roce 1999 se tak poprvé na palubu lodí nakládaly i bicykly. Dokonce za pomoci kolegů Kukul vyřešil i problém se známapování cest na chorvatských ostrovech. „Mapy místních turistických úřadů zahrnovaly jen hlavní tahy, vedlejší výjimečně a sotolinové cesty v horách vůbec. Rozhodli jsme se tudíž ostrovy projet křídem křádem a vytvořit vlastní mapy," vypráví Kukul.

Před třemi lety tak vzniklo první vydání map s podrobně zmapovanými cestami po chorvatských ostrovech, které bylo loni aktualizováno. „Občas jsme museli podstoupit i špatnou zkušenost, když jsme sjeli několik set výškových metrů k moři, kde cesta končila. Tudíž jsme po koupi zase šlápli do pedálů a stoupali stejnou cestou zpět, aby turistické věděli kdy kam," směje se Kukul.

Po letech už se může těšit z přízně věrných klientů napřevě všemi věkovými skupinami.

Rady na cestu

■ **Mějte na paměti,** že nejde o ubytování v prostorných apartmánech luxusního hotelového komplexu. Dani za romantiku života na lodi je menší prostor v kajutách. Jak na spání, tak pro odložení oblečení a věci ze zavazadel. Při balení věz pečlivě zvažte s tím, že většinu času budete stejně trávit v sedle bicyklu, nikoliv v mořních motech.

■ **Na kole dodržujte pitný režim.** „Mnozí lidé se často dopouštějí chyby, že pijí až v okamžiku, kdy mají žízeň, nikoliv průběžně," připomíná Zdeněk Kukul. Vodou rozhodně nešetřete. Prakticky v každé vesničce je

možnost tekutiny zakoupit nebo se můžete obrátit na místní usedlíky, kteří vám vodu většinou rádi poskytnou.

■ **Ceny za pobyt** na kololodí: od 13 600 do 18 800 korun s dopravou do přístavu. Záležejí na termínu a standardu lodí. Děti mají slevu.

■ **K vlastním kolu přibalte** náhradní duše a lepení, mějte při sobě nedešlejší nářadí. Cykloservisny na ostrovech nejsou. A pokud ano, tak důkladně ukryté.

WWW STRÁNKY
www.geotour.cz
www.extremtour.cz
www.chorvatsko.hr

Předností Šťastného je prostor na palubách

Zapomeňte na hi-tech vybavení a nejmodernější výstrojí. Kololod' nabízí jedinečnou dávku romantiky v podobě ubytování na tradiční lodi. Na moři jich je několik, liší se stářím a velikostí. Nejstarší barkou pro kololodníky je Sretan.

„Byla postavena ve Španělsku roku 1900. Do Chorvatska dorazila o čtyřiapadesát let později jako zásobovací loď, která vozila písk. A v sedmaosmdesátém roce minulého století se proměnila, byly vybudovány kajuty," vyprávje kapitán Srečko. Je mu tehpe pětadvacet, pochází z Omíše a na moři čví u jeho břehů prožil celý život. „Všichni moji předkové byli námořníci," krčí rameny, je povolání mu bylo předurčeno.

Jeho loď má dvě paluby, v podpalubí je deset dvouúložkových kajut. Salón, sprchy a toalety jsou na hlavní palubě. Posádku tvoří kapitán, kuchař a plavčík-strojník. „Největší výhodou mojí lodí je to, že je prostorná a má

Salón na horní palubě

hodně velkou horní palubu. A má dobré rozměry z hlediska manévrovatelnosti," vypočítává přednosti Sretana kapitán Srečko. Jde o ideální spojení, protože název lodí v překladu znamená šťastný a jméno kapitána lze přeložit jako štěstí.

Na lodi tráví kapitán s posádkou šest měsíců v roce, od května do října. „Někdy si jeden člen posádky na den odsokčí domů, ale jde o nepříjemný zážitek. I proto pak máme v zimě volno a odpočíváme," vyprávje Srečko, pro něhož každý den začíná v pět hodin ráno, aby byl nachystaný zdolávat nástrahy moře v blízkosti ostrovů. „Na oceánu je počasí stabilnější, tady je členitější, které vytváří hodně specifické podmínky. A také nevypytatelný vítr a různé proudy," vysvětluje Srečko, jemuž z ostrovů navštěvovaných s kololodníky nejvíce imponuje Korčula. „Velmi pěkný je i Vis, ale od pevniny je dost daleko. Plavba je dlouhá.“

s milovníky moře a hor

dolouhý sjezd, při němž se vratké ruce na řídících mohou snadno vymstít.

Město Marka Pola

Další den je na řadě kousek tzv. střední cesty. Po krátké plavbě loď hledá místo v přístavu města Korčula na stejnojmenném ostrově. Jeho historické centrum je nejzachovalším opevněným ostrovním městem Středomoří. Dostanete se do něho bránou ze 14. století. Jen místo po kdysi gigantickém dřevěném padacím mostě dnes návštěvníci stoupají po schodech z 19. století.

Centrum Korčuly je nejzachovalším opevněným ostrovním městem Středomoří. Místo padacího mostu do něj vede schodiště z 19. století

Tady se ukrývaly ponorky

Na zakázaný ostrov

Vis je dnes dostupný jako další ostrov, ale ještě před pár lety byl návštěvníkům zapovězen. Za druhé světové války byl sídlem Titova partyzánského velení a následně hlavní základnou jugoslávského válečného námořnictva. Jen pár set metrů od přístavu ve Visu můžete dorazit k bunkru Jastog, kde se ve skalních tunelech ukrývaly ponorky.

Podle místa naložení pak můžete vykoušet v městečku Brna blahodárné účinky koupelí v mořské soli a bahně, ale mějte na paměti, že delší cyklistický přesun po bahenní lázni nemusí být úplně ideální kombinací.

Mezi bylinkami až k ochránci námořníků

Ostrov Hvar je čtvrtý největší v Jadranu. V městě stejného jména můžete vkročit do Španělské pevnosti, jen pár set metrů nad hradištem směrem na vesničku Brusje leží ještě Napolonova pevnost.

Nemůžete ji minout, pokud se rozhodnete pokofit nejvyšší vrchol ostrova, jímž je ve výšce 626 metrů nad mořem Sveti Nikola, ochránce námořníků.

Šačky s levandulí

Jde o patnáct kilometrů dlouhý výšlap nejprve po krásném asfaltovém koberci, který později přejde v sotolinový cestu stoupající stále srovněji, přičemž závěrečný výstup je čistě záležitost hrubé síly.

Panoramatický výhled od zdejší kaple zbudované už roku 1487, kam je nutné přiblížit se sedmdesát metrů dojít, je odměnou pro ztřípané tělo. Jako na dlani jsou vidět plantáže levandule, šalvěje či tymiánu, s jejichž pěstováním začali už Benátčané před mnoha stoletími a na řadě míst se dochovaly dosud.

Nepřehlédnuté je i dělení drobného vnitrozemí gromači, zidkami z vysrábeného kamene sloužícími současně jako ochrana proti erozi. K vidění jsou i bunje, kamenné přístřešky okrouhlého tvaru, které pro sebe i své ovce stavěli místní pastevci a zemědělci jako úkryt před nepříznivým počasím.

Vše máte na dosah při následném sjezdu, na jehož konci rozhodně budete cítit nejen každý sval v těle, ale mnohdy i brzdový bicyklu, protože jde o svezení vskutku jedinečně dlouhé, současně však místy značně ostré. Osvěžením může být posezení v přístavním městečku Jelsa, odkud se podle pobřeží dostanete do městečka Vrboška, v němž je možné prohlédnout opevněný

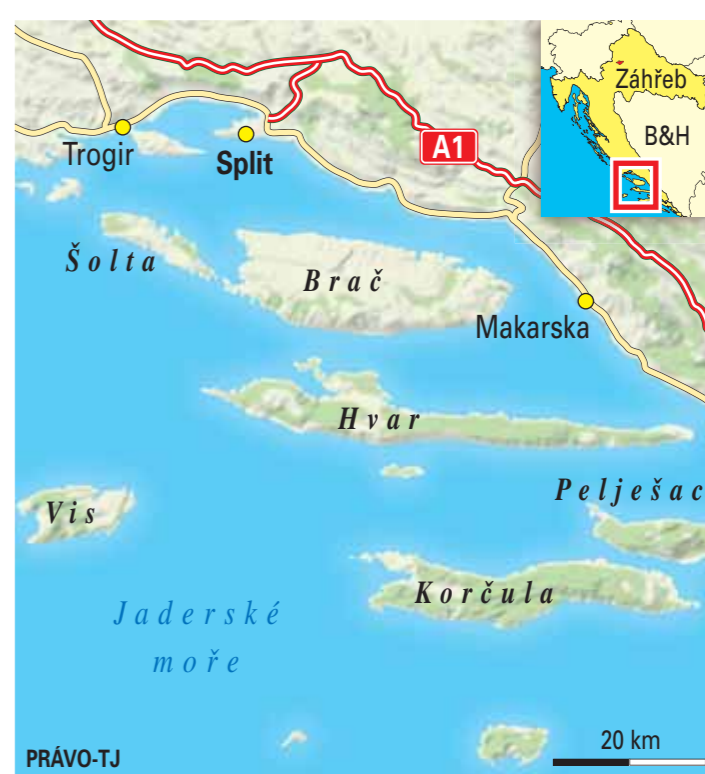
Vis je prokán podzemními bunkry a tunele, které mohou sloužit i jako cíl krátkého výletu. Některé fungují jako vinné sklepy, jiné jsou volně přístupné. Vždy však na vlastní nebezpečí. Když projedete vnitrozemím ostrova, dostanete se do městečka Komiza s velkou rybskou tradicí a krásnými plážemi. Strmý výjezd směrem k Titově jeskyni je sice šichtou dlouhou přes čtyři kilometry, ale při spektakulárním stoupání nemáte šanci připustit si zdánlivou nekonečnost silničky vinoucí se nad mořem.

Pak už jste blízko nejen Titově jeskyni, ale i podzemní velitelství pevnosti Vela Glava. Mohlo tam žít až 110 osob, východy i východy byly chráněny děly, nechyběla nemocnice, kuchyně či prádelna. V součtu šlo o labyrint 400 metrů podzemních chodeb v hloubce šedesát metrů.

O kus dál je památník britským letcům, kteří zde za války bojovali po boku Titových partyzánů. I na Visu se ve vnitrozemí skrývají zajímavé kulinařské cíle. Zdejší konobu Pol Murvu ve vesničce Žena Glava už navštívili hosté ze 147 zemí. V roce 2008

časopis Vanity Fair vyhlásil konobu za nejlepší „rožnirnu“ světa. „Jen zde poznáte pravou chuť Chorvatska“ znel tehdy titul reportáže.

Dvoustranu připravil Radek Malina

PRAVO-TJ

CO BYSTE URČITĚ MĚLI CESTOU OCHUTNAT

Burek – pochoutka z tenkého listového těsta, které je naplněné slaným sýrem, mletým masem případně zeleninou a bramborami.

Domácí šťávy – mimořádně chutné a osvěžující pít nejen pro cyklisty. Zejména v domácích restauracích či konobách. Mátová, bezová či šalvějová šťáva potěší chuťové bunkry i nejzavilejších odpůrců sladkých nápojů.

Peka – chorvatská specialita. Surovinu se nandají do mísy, která se přiklopí a v rozehrátém krbu zahrne dřevěným uhlím. Jde o specifický způsob rožnění. Obsah peky může být z jehněčího, hovězího či vepřového masa, stejně jako z mořských plodů. Samozřejmostí jsou jako příloha brambory připravené stejným postupem.

Pršut a domácí sýry – v domácích hospodách ochutnejte sušenou šunku, která zraje několik měsíců. Město od města může být podle stáří hodně rozdílné chutově, mnohdy je doplněna výraznými sýry.

Zmrzlina – v každém přístavu či větším městečku narazíte na krámký, které se předhánějí v bohaté nabídce. Ve srovnání s Českem dostanete pořádnou porci osvěžující pochutiny.

Vino – pěstování vína v Chorvatsku, a zejména pak na jeho ostrovech, má velkou tradici. Vybrat můžete mezi hodně kvalitními odrůdami či mnohem levnějšími, ale nemějte chutnými domácími selskými víny. Prodejci vám rádi vše podrobně vysvětlí. A tak můžete volit mezi kvalitním červeným vínem, které roste na svazích chráněných před severními větry a přitom je

vystaveno množství slunce, což mu dodává mimořádnou chuť. „Naše červené víno je mimořádné, neboť jej hrřeje přímé slunce, odraz slunečních paprsků

kostelík či výrobu rybských sítí a následně přes vinice po sotolinových cestách svěští do města Štari Grad.

Pravičevá brána a staročevá osada

Největší ostrov Dalmácie Brač skrývá pro cyklisty nekonečné možnosti. Ve vnitrozemí směrem

Kolob' je malá Pravičevá brána

stavu Milna chuťovkou. Tu však bravě předčí následný výjezd ke spánlému městečku Nerezica otevřeným vnitrozemím, kde délka stoupání přesahuje šest kilometrů.

Pohlazením pro duši je krásný sjezd do městečka Bobovišća či cesta po asfaltu a sotolině do Supetaru, největšího města ostrova. Přebíhání cestičky vedoucí městečky Splitska či Postira můžete vystoupat do vnitrozemské osady Škrip, kde se nachází i muzeum Brače. Obec byla osídlena podle záznamů před pěti tisíci lety a mají tu i nejstarší dochovaný římský hřbitov na ostrově.

Když pak překonáte táhlá stoupání ve směru na přístav Pučišća, do něhož vede scénický sjezd buď po asfaltové silnici, či sotolinové cestě z vrcholku kopce, můžete se těšit na mimořádnou architekturu domů z bračského vápence.

Po ostrově jsou rozprostřeny lomy, kde se těží obrovské bloky nerostu, který byl využit kupříkladu při stavbě Bílého domu ve Washingtonu či parlamentu ve Vídni.

